

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

2 Quæ conditiones requirantur ad præscriptionem seu vsucapionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

realis alterius, non est propriè vsucapio, tamen est præscriptio. Generaliter tamen potest dici vsucapio, quatenus Ius & libertas ab aliqua obligatione potest dici vsucapi; & sic æquè latè patenter præscriptio & vsucapio.

4 Aduertendum tamen, Iuris Interpretes passim distinguere præscriptionem ab vsucapione; quòd vsucapio sit mobilium, præscriptio verò immobilium. verùm hæc differentia non est fundata in Iure. Nam vsucapio etiam est immobilium, vt patet Inst. de vsucapionibus, in principio; vbi non semel ad res immobiles refertur. & L. vnica C. De vsucapione transformanda. Similiter præscriptio in rebus mobilibus locum habet: nam quando eas vsucapimus, vtinam præscriptione, seu exceptione erga priorem dominum. Itaque hinc nominibus vtinam tamquam synonymis.

DUBITATIO II.

Quæ conditiones requirantur ad præscriptionem seu vsucapionem.

5 **R**espondeo, Ordinariè requiruntur quatuor, ex communi DD. sententia, vt testatur Sil. verbo Præscriptio. n. 1. *Possessio, titulus probabiliter præsumptus, bona fides, & continuatio possessionis cum bona fide, per tempus lege præscriptum.*

Possessio. Primò, requiritur possessio; quia vt habet regula Iuris in 6. *linc possessione præscriptio non procedit*, oritur enim hoc totum Ius ex possessione, debet autem hæc possessio esse qua quis nomine suo possidet, non autem nomine alieno: quia hic verè non est possessor, sed alter qui per illum possidet. cum autem possessio alia sit *ciuilis tantum*, alia *naturalis tantum*, alia *ciuilis & naturalis simul*, hæc vltima est aptissima gignendæ præscriptioni. *naturalis tantum* non sufficit. *Ciuilis tantum*, qua solo animo rei nostræ etiam absentes insumimus, sufficit; vt probat Couar. reg. Possessor. p. 1. §. vnico. n. 7. hæc enim etiam ideo *ciuilis* dicitur, quòd hunc ciuilem effectum pariat.

6 Ob defectum huius conditionis non possunt præscribi, Primò Iba sacra, & Ius decimarum à laico; nam non est capax possessionis ciuili tali; cum Ius ei resistat, vt patet ex dictis supra cap. 3. dub. 9. Secundò, Religiosus professus non potest quidquam præscribere, seu vsucapere; quia nihil potest nomine suo possidere. Tertiò, Fructuarius, colonus, emphyteuta, feudatarius, conductor, commodatarius, pignerator, non possunt rei proprietatem præscribere seu vsucapere: tum quia hanc non possident nisi naturaliter, cum dominus directus eam possideat ciuilitè; tum quia non possident eam nomine suo, ne naturaliter quidem, sed nomine directi domini. Vnde si post centum annos probare posses initiu possessionis, nimirum rem illam nomine tuo possessam fuisse ab initio, nulla præscriptio tibi obtabit, ita expressè Glossa in cap. Clerici. 1. 1. v. in Ius proprium. 16. q. 4. Ioannes Andreas ibidem. Siluest. Præscriptio 2. n. 20. & alij. Quod probatur d. cap. Clerici, vbi dicitur, *Qua precario possidentur, in Ius proprium præscriptione temporis non posse reuocari.* Idem confirm. cap. Si Episcopus. 12. ibidem. Et quamuis loquantur solum de rebus Ecclesie, eadem tamen sunt intelligenda de rebus aliorum,

cum eadem in omnibus sit ratio, vt Glossa exponit. Idem confirm. Iure ciuili. nam L. Malè agitur, C. de præscript. 30. annorum, sic dicitur: *Malè agitur cum dominis prædiorum, si tanta precario possidentibus prerogatiua deferatur, vt eos post 40. annorum spatia qualibet ratione decursa inquirere non liceat.* Et infra: *Nemo igitur qui ad possessionem conductor accedit, diu res alienas tenendo ius sibi proprietatis vsurpet; ne cogantur domini aut amittere que locauerunt, aut locatores vitales sibi fortassis excludere, aut annis omnibus super dominio suo publice protestari.* Sed hæc intellige, si res apud illum qui nomine alterius possidebat, vel apud eius heredem, maneat. secus si alteri vendita ab herede bona fide fuerit. sed de hoc plura infra dubit. 15. Possunt tamen isti præscribere Ius vtilitatis; non quia naturaliter possident rem, (vt quidam volunt) sed quia hoc Ius ciuilitè possident, vt pote suo nomine; vt rectè Couar. supra n. 7. Quarto, Si colonus vel quiuis fructuarius venderet domum vel agrum absente domino & ignorante, emptor non potest præscribere; quia non haberet possessionem ciuilem, sed solum naturalem; ciuilis enim manet apud dominum absentem, quamdiu retinet animum possidendi, vel donec faciat rem suam ab alio occupatam, & sciens non audeat eum depellere: vt dictum est c. 3. dub. 12. vbi tamen dominus amiserit possessionem, emptor poterit præscribere, vt dicitur dub. 13. Quintò, Nemo potest præscribere quamdiu apud ipsum non est possessio ciuili, sed apud alium. nam præscriptio incipit ab eo die, quo dominus prior amittit possessionem ciuilem, vt incepto præscriptio.

Petes, Vtrum hæc conditio requiratur etiam in præscriptione, quæ fit per debitorem vel reum contra actionem personalem vel realem creditoris vel actoris? Quidam negant, eò quòd reus vel debitor qui sic præscribit, nihil videatur possidere: cum hæc præscriptio ex eo oriatur; quòd creditor vel actor aliquid omitat. Sed conformius dicitur, etiam hic necessariam esse quamdam possessionem, nempe libertatis suæ, quæ certo duret tempore, vt infra dubit. 11. patebit.

8 Secundò requiritur *Titulus probabiliter præsumptus*, id est, qui bona fide putetur validus; vt donationis, testamenti, vel successione ab intestato, emptionis, permutationis, &c. Non est autem necessarium vt ille titulus sit verus, i. validus: nam hic sufficit sine præscriptione ad transferendum dominium secuta traditione: sed satis est vt probabiliter putetur verus, quamuis reuera inuvalidus sit, (vt quia venditor non habuit potestatem vendendi) tunc enim Ius facit vt res aliena, exacto tempore definito, fiat tua. Debet autem hæc opinio, qua putas titulum validum, provenire, non ex ignorantia Iuris, præsertim manifesti & indubitati, (vt si putares minorem posse vendere rem immobilem sine decreto Iudicis, aut parentem validè donare filio) vt infra dub. 5. dicitur; sed ex ignorantia facti: vt si putes decretum Iudicis interuenisse, & non interuenit: si id quòd parens dedit, putes fuisse donatum per cessionem vsusfructus, quem in bonis eius habebat. In dubio autem vtrum ex ignorantia Iuris aut facti prouenerit hæc opinio de titulo, exacto tempore præscriptionis præsumendum pro præscribente, ob possessionem bona fide toto illo tempore continuatam. secus si

constet prouenisse ex errore Iuris. Aduertendū tamen est, non semper requiri titulū ad prescriptionē, vt docet Couar. 2. p. §. 8. quia sepe fit vt tituli obliuiscamur; multa enim habemus in rebus nostris, quæ vtrū emptione, donatione, testamento, an aliter acceperimus, ignoramus. Requiritur tamen vt breuiore vel ordinatio tempore fiat prescriptio.

Bona fides. Tertiò, Requiritur bona fides, vt patet ex regula Iuris in Sexto, *Possessor mala fidei non prescribit.* (in quam regulā Couarr. doctissimum commentarium scripsit, quem sæpè hic citamus.) Idem habetur in c. finali. de prescriptionibus, quod sumptum est ex Concil. Magno Lateranensi, vbi dicitur, *Quoniam omne quod non est ex fide, peccatum est, synodali iudicio definimus, vt nulla valeat absque bona fide prescriptio, tam canonica quam civilis; cum generaliter sit omni constitutioni & consuetudini derogandum, quæ absque mortali peccato non potest obseruari. Vnde oportet vt qui prescribit in nulla temporis parte habeat rei aliena conscientiam.* Ex quibus verbis hoc etiā colligitur, bonam fidem in proposito esse credulitatem, qua quis sibi prudenter persuadet rem esse suam, vel saltem nescit esse alienam. Dico prudenter, quia si ex ignorantia crassa, vel inordinata cupiditate illa persuasio procedat, non erit bona fides.

Continuata possessio. Quartò, Requiritur certi temporis continuata possessio: quod tempus varium est pro varietate rerum prescribendarum, vt infra dicitur.

Circa prædictas conditiones, præsertim circa 3. & 4. sunt aliquot dubitationes. Vnde fit

DUBITATIO III.

Vtrum dubitans an res sit sua, censetur bona fide eam possidere.

10 Tractat hoc Couar. ad regul. Possessor, p. 2. §. 7. n. 3. & sequent.

Resp. & dico Primò, Qui dubitat, non censetur habere bonam fidem ad inchoandam possessionem, quamdiu manet dubitatio. Ita Couar. supra. Ioannes Medina Cod. de restitutione q. 17. & est communis sententia Doctorum.

Ratio est, quia vt rem quam antea non habebam, incipiam mihi vindicare & usurpare, requiritur vt determinatè iudicem eam vel esse nullius, (& ita fieri meam per occupationem) vel certè esse meam, quamuis id antea non aduerterim. Quòd si dubitem an sit mea, an aliena, iniquè ago eam mihi arrogans; cum non sit melior mea conditio quàm alterius. In hoc casu, si dubium versetur inter duos, quorum neuter bona fide possidebat, res est diuidenda: quia par est Ius vtriusque; neque est vlla ratio cur alteri potius quàm alteri adiudicetur, vt dictum est 1. 2. q. 19.

Si sit dubium quando neuter possidet.

11 Dico Secundò, Qui dubitat, censetur habere bonam fidem sufficientem ad continuandam possessionem bona fide initam. vnde quando dubium superuenit ei qui bona fide cepit possidere, non violat, nec interruptit eam. Ita Couar. supra §. 7. n. 3. & sequentib. vbi multos citat pro hac sententia. Idem docet Medina loco citato. Est contra Adrianum in 4. q. de prescriptione. & Sorum l. 4. de Iustitia q. 5. a. 4. & quosdam alios, qui dicunt bonam fidem per tale dubium interrupti, & ita non procedere prescriptionem. Sed proba-

Dubitatio non interruptat prescriptionem.

tur nostra sententia ex cap. Si virgo. 34. q. 1. vbi dicitur, *In iure prædiorum, tamdiu unusquisque possessor bona fidei dicitur, quamdiu possidere se ignorat alienum.* Idem indicatur c. finali de prescriptione, cum dicitur, *Vnde oportet, vt qui prescribit in nulla temporis parte habeat rei aliena conscientiam.* atqui dubius non est sibi conscius rem esse alienam, & ignorat se possidere alienum: ergo manet possessor bona fidei, & procedit prescriptio. loquuntur autem hæc capita de continuatione possessionis, non autem de inchoatione.

Secundò, Probatum ratione; quia in pari dubio melior est conditio possidentis quàm non possidentis: ergo cum is, qui incipit dubitare, iam possideat, melior est eius conditio quàm non possidentis; ac proinde potest rem retinere, et si adhibita diligentia adhuc maneat dubitatio. quòd si potest rem retinere, etiam potest continuare possessionem perferre in illo dubio. ergo hæc continuatio poterit perficere prescriptionem. nam sola illa possessio est inutilis ad prescribendum, quæ non est sine peccato, vt patet ex dicto c. finali.

Obijcitur contra, Bona fides est existimatio, qua quis prudenter existimat rem, quam retinet, esse suam; atqui dubitans non existimat esse suam: ergo non habet bonam fidem.

Respon. Non tantum est bona fides cum quis positiuè credit rem esse suam, sed etiam cum nescit esse alienam; vt colligitur ex cap. finali supra. Vnde cum dubitans nesciat esse alienam, censetur habere bonam fidem talem, qualis quidem non sufficit ad inchoandam prescriptionem, tamen ad continuandam sufficiens est.

Ex his potest colligi resolutio cuiusdam dubitatione, quam Couarr. tractat nu. 2. supra. *An detur medium inter bonam & malam fidem? Dicendum est dari medium, si hæc speculatiuè considerentur: non autem si in ordine ad praxim.* Dubitans enim speculatiuè, nec bonam nec malam fidem habet, quia nec credit positiuè rem esse suam, nec alienam; sed hæret in medio. In ordine autem ad praxim habet vel bonam fidem vel malam: bonam, si agatur de continuatione possessionis bene inchoatæ; malam verò, si agatur de possessione primùm inchoata. Qui enim dubitat an res sit sua, mala fide possessionem inchoat: quia contra conscientiam facit. scit enim se eam rem, de qua dubitat an alterius sit, sibi vindicare non posse. bona tamen fide possessionem ritè inchoatam continuat; quia cum possessio ei suffragetur, nouit se rem illam ob dubitationem superuenientem non teneri deserere, & alteri tradere; sed factis esse vt diligenter de veritate inquiret; & si adhibita conuenienti pro rei momento inquisitione adhuc dubium perleuerauerit, se in sua possessione progredi posse: eò quòd in dubio melior sit conditio possidentis.

12 *An detur medium inter bonam & malam fidem.*

DUBITATIO IV.

Si quis dubitans an res sit sua, simul dubitet an liceat eam retinere, & tamen retineat, vtrum bona fide continuat possessionem, an mala.

R Esp. Mala fide continuat possessionem; vn-
de non procedit ei prescriptio; vt expressè habe-